

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/44/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623200414
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6623200414.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika vo veci navrhovateľky - manželky: Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. X. XXXX/XX, XXX XX Q., štátna občianka Slovenskej republiky, zastúpenej zástupcom ADIUVANTE s. r. o., so sídlom Halenárska 412/7, 917 01 Trnava, IČO: 52 341 046, proti manželovi: A. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX P., K. R. A. N., Slovinská republika, štátny občan Slovenskej republiky, za účasti maloletých detí: A. V., nar. XX.XX.XXXX a K. V., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, o rozvod manželstva, úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, pozbavenie výkonu rodičovských práv k maloletým deťom a o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní navrhovateľky proti výroku IV. uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 7P/33/2023-42 zo dňa 8. februára 2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Lučenec č.k. 7P/33/2023-42 zo dňa 8. februára 2023 v napadnutom výroku IV., ktorým vo zvyšku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, p o t v r d z u j e.

Uznesenie Okresného súdu Okresného súdu Lučenec č.k. 7P/33/2023-42 zo dňa 8. februára 2023 vo výrokoch I., II. a III. z o s t á v a n e d o t k n u t é.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením okresný súd výrokom I. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sa maloleté deti: A. V., nar. XX.XX.XXXX a K. V., nar. XX.XX.XXXX dočasne zverujú do osobnej starostlivosti matky Q. V., nar. XX.XX.XXXX. Podľa výroku II. Otec je povinný platiť na výživu maloletého dieťaťa: K. V., nar. XX.XX.XXXX sumu vo výške 120 Eur mesačne vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom doručenia tohto uznesenia, a to na čas do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Lučenec pod sp. zn. 7P/33/2023. Výrokom III. uložil otcovi povinnosť platiť na výživu maloletého dieťaťa: A. V., nar. XX.XX.XXXX sumu vo výške 99,90 Eur mesačne vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom doručenia tohto uznesenia, a to na čas do právoplatného skončenia konania Okresného súdu Lučenec pod sp. zn. 7P/33/2023. Výrokom IV. vo zvyšku návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

2. V odôvodnení napadnutého uznesenia v odsekoch 1. až 3. okresný súd poukázal na návrh navrhovateľky - manželky (ďalej len „navrhovateľka“ alebo „matka“) na nariadenie neodkladného opatrenia doručený okresnému súdu dňa 01.02.2023, ktorým sa domáhala zveriť obe maloleté deti do jej osobnej starostlivosti spolu s určením práva zastupovať a spravovať ich majetok, zaviazat' otca maloletých detí na plnenie vyživovacej povinnosti na maloleté deti v sume 120,00 Eur, do rozhodnutia vo veci samej zakázať manželovi približovať sa ku nej a k maloletým deťom na vzdialenosť menšiu ako 10 m (§ 325 ods. 2 písm. h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a kontaktovať ich akýmkoľvek spôsobom (§ 325 ods. 2 písm. g) CSP) a jeho odôvodnenie. Ďalej poukázal na to, že navrhovateľka vo veci samej navrhla rozhodnúť tak, že manželstvo sa rozvádza, maloleté deti

sa zveria do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazať prispievať na výživu maloletých detí v sume 120,00 Eur mesačne na každé maloleté dieťa a pozbaviť otca rodičovských práv.

3. V odseku 4. odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že uznesením č.k. 7P/33/2023 - 40 zo dňa 07.02.2023 bol vylúčený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu priblíženia sa k navrhovateľke a nekontaktovania jej v zmysle § 166 ods. 2 CSP, nakoľko predmet toho konania spadá pod úpravu občianskeho práva, nie rodinnoprávneho, ktorý sa zapisuje do registra pod označením „P“.

4. Okresný súd v odseku 5. odôvodnenia napadnutého uznesenia poukázal na to, že posudzoval svoju právomoc vo vzťahu k úprave rodičovských práv a povinností maloletých detí a konštatoval, že vzhľadom na to, že maloleté deti v súlade s článkom 7 ods. 1 Nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (ďalej len „Nariadenie Brusel II ter“) majú obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky, je tak daná právomoc prejednať úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom súdmi Slovenskej republiky.

5. V odseku 6. odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd uviedol, že obvyklý pobyt detí je založený na skutočnostiach, a to, že z lustrácie v Registri obyvateľov Slovenskej republiky vyplýva, že maloleté deti majú slovenskú štátnu príslušnosť, pričom dňa 19.09.2022 majú prihlásený trvalý pobyt na Slovensku. Z návrhu vyplýva, že navrhovateľka býva s maloletými deťmi na Slovensku u svojej matky. Maloletá K. navštevuje na Slovensku materskú školu. Deťom zabezpečuje starostlivosť ich matka. Okresný súd vychádzal z tvrdení matky, že s deťmi je na Slovensku od apríla 2022, čo je postačujúca doba zotrvania na danom území, potrebná na začlenenie matky s deťmi do nového stabilného rodinného prostredia, ktoré vytvára pocit bezpečia a pokoja.

6. Okresný súd uviedol, že podaný návrh sa týka nielen úpravy starostlivosti rodičov k maloletým deťom, ale aj otázky úpravy výživného, preto pokiaľ išlo o otázku právomoci vo veciach výživného, toto upravuje nariadenie Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 z 18. decembra 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, kde podľa článku 3 písm. b) v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného.

7. Z rodných listov maloletých detí mal okresný súd osvedčené, že matkou maloletých detí je Q. V., nar. XX.XX.XXXX a otec A. V., nar. XX.XX.XXXX (č.l. 8 - 9 spisu). Z tvrdení matky uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 01.02.2023 (č.l. 1 - 32 spisu) mal okresný súd osvedčené, že navrhovateľka odišla zo Slovenskej republiky, nakoľko už nedokázala zniesť napätú situáciu spôsobenú správaním svojho manžela (agresia, drogy a alkohol, vyhrážky), aj v nadväznosti na rozsudok Okresného súdu v Maribore. Navrhovateľka sa spolu s maloletými deťmi presunula v apríli 2022 na územie Slovenskej republiky, kde sa mieni aj usadiť, keďže je jeho štátnou občiankou a má tu rodinné väzby. Otec maloletých detí žije momentálne v Slovenskej republike. Navrhovateľka v súčasnosti býva s maloletými deťmi u svojej matky v Q.. Svoj čas venuje výchove a starostlivosti o svoje deti.

8. Okresný súd poukázal na Čl. 5 Zákona o rodine s tým, že pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava (článok 5 písm. b) Zákona o rodine). Zo súdneho spisu mal dostatočne osvedčené, že je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do dočasnej osobnej starostlivosti matky v súlade s § 367 CMP, § 325 ods. 1 CSP a § 2 ods. 1 CMP s poukazom na zistené skutočnosti, že je v záujme maloletých detí aby vyrastali v pokojnom a stabilnom prostredí, aby ich výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju osobnosti, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju. Podľa okresného súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, aby boli maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky podľa § 367 ods. 1 CMP, bol podaný dôvodne, keď bola osvedčená naliehavá potreba úpravy pomerov maloletých detí a v súlade s § 325 CSP pri jeho aplikácii podľa § 2 ods. 1 CMP, a bolo tak potrebné bezodkladne upraviť pomery maloletých detí. Okresný súd preskúmal návrh spolu s prílohami a mal za to, že navrhovateľka v návrhu dostatočným a podrobným spôsobom opísala skutkový stav.

9. V súlade s § 367 ods. 1 CMP okresný súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sa maloleté deti dočasne zverujú do osobnej starostlivosti matky. Dočasné zverenie maloletých detí do starostlivosti matky je pre ďalší psychický a sociálny vývin v záujme maloletých detí aj v súlade s článkom 5 písm. c) Zákona o rodine, ktorý pri záujme maloletého dieťaťa zohľadňuje aj ochranu duševného vývinu dieťaťa. V danom prípade je potrebné chrániť práva a oprávnené záujmy maloletých detí, ktoré sú prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

10. Pokiaľ išlo o výrok o výživnom, okresný súd v odseku 12. odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že vychádzal z ustanovenia § 366 CMP a aj to, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia pre krátkosť času, nemôže v zásade vykonávať relevantné dokazovanie, a preto vychádza z návrhu a pripojených listín. Z tvrdených skutočností okresný súd vychádzal, a to, že nevyhnutné výdavky na maloleté deti pozostávajú z nákladov na bývanie 232,60 Eur mesačne (232,60 Eur : 4 osoby, t.j. 58,15 Eur jedna osoba), stravu a oblečenie 270 Eur (270 Eur : 3 osoby, t. j. 90 Eur jedna osoba), hygiena 80 Eur (80 Eur: 3 osoby, t.j. 26,66 Eur jedna osoba), lieky a vitamíny 50 Eur (50 Eur: 2 osoby, t. j. 25 Eur jedna osoba), škôlka 52 Eur na maloletú K.. Okresný súd nepovažoval pre účely rozhodovania o neodkladnom rozhodnutí ostatné matkou uvedené výdavky za nevyhnutné výdavky, tak ako vyplýva z účelu § 366 CMP, keďže hračky a voľný čas nie sú nevyhnutné pre výživu maloletých detí. Dokopy tak tzv. nevyhnutné náklady pre maloletú K., ktorá navštevuje podľa tvrdenia matky škôlku, predstavujú sumu 251,81 Eur (58,15 Eur + 90 Eur + 26,66 Eur + 25 Eur + 52 Eur = 251,81 Eur). Nevyhnutné náklady pre maloletú A. predstavujú sumu 199,81 Eur (58,15 Eur + 90 Eur + 26,66 Eur + 25 Eur = 199,81 Eur). Matka detí poberá rodičovský príspevok vo výške 280 Eur a otec podľa vyjadrenia matky v návrhu je nezamestnaný. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia podľa § 329 ods. 2 CSP v nadväznosti na § 2 ods. 1 CMP. Súd v súlade § 366 CMP uložil otcovi maloletých detí neodkladným opatrením povinnosť prispievať na výživu maloletej K. sumou 120,- Eur mesačne, ako navrhovala matka dieťaťa, čo činí približne polovicu tzv. nevyhnutných výdavkov maloletej (t. j. 251,81 : 2) a na výživu maloletej A. sumou 99,90 Eur mesačne, čo činí polovicu tzv. nevyhnutných výdavkov maloletej (t. j. 199,81 : 2). Súd vo zvyšku návrhu na výživné pre maloletú A. návrh zamietol. Matka dieťaťa a otec dieťaťa sú spoločne povinní zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťaťa, vrátane vyživovacej povinnosti. Matka si plní vyživovaciu povinnosť aj tým, že maloletým deťom poskytuje osobnú starostlivosť, vecné plnenie ako bývanie, stravovanie, ošatenie atď., na tieto výdavky je však povinný prispievať aj otec dieťaťa v rámci svojej vyživovacej povinnosti. Okresný súd obmedzil trvanie neodkladného opatrenia do rozhodnutia vo veci samej v súlade s § 330 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 2 ods. 1 CMP.

11. Okresný súd v odseku 13. odôvodnenia napadnutého uznesenia poukázal na to, že matka sa v návrhu v podstate domáhala aj zákazu priblíženia sa k maloletým deťom a nekontaktovania ich. Podľa okresného súdu osvedčené skutočnosti neodôvodnili takéto vážne obmedzenie rodičovských práv otca prihladnuc k rozsahu dokazovania, aký prichádza do úvahy v konaní o neodkladnom opatrení. Navrhovateľka uvádzala skutočnosti nasvedčujúce o agresívnom správaní otca maloletých detí voči nej ako matke maloletých detí a manželke. Skutkový stav tak predovšetkým nasvedčoval vážne narušeným vzťahom rodičov maloletých detí. Okresný súd nemal osvedčené žiadne trestné oznámenie zo strany matky maloletých detí. Tvrdené násilné správanie otca maloletých detí sa zakladalo iba na vyjadrení matky bez relevantného a objektívneho podporenia inými skutočnosťami, a preto okresný súd návrh v časti zákazu priblíženia sa otca maloletých detí k maloletým deťom a ich nekontaktovania zamietol v súlade s § 328 ods. 1 CSP a § 2 ods. 1 CMP. Okresný súd uviedol, že zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je vážnym zásahom do rodičovských práv. Jeho následkom môže byť vzájomné odcudzenie sa a pretrhnutie väzieb medzi rodičom a dieťaťom, ktorých obnovenie môže byť sťažené tak vzhľadom k dĺžke straty kontaktu, ako aj vplyvom vzájomne narušených vzťahov medzi rodičmi. Rozhodnutie o zákaze styku rodiča s dieťaťom by malo byť výsledkom riadneho dokazovania, na základe vážnych dôvodov, pričom jediným záujmom, ktorý by mal byť relevantný, je záujem dieťaťa a nie osobný záujem rodiča. Navrhovateľka síce predložila listinné dôkazy, avšak v slovinskom jazyku, bez úradného prekladu, čo v procese rozhodovania o neodkladnom opatrení nie je možné zo strany súdu zabezpečiť.

12. Okresný súd v odseku 14. odôvodnenia napadnutého uznesenia zhrnul, že rozhodol len o dočasnom zverení maloletých detí do starostlivosti matky a určení vyživovacej povinnosti v nevyhnutnej miere, nakoľko ustanovenie § 367 ods. 1 CMP upravuje neodkladné opatrenie ako faktické dočasné opatrenie, ktoré vyjadruje potrebu neodkladne riešiť situáciu maloletých detí. V konaní o neodkladné opatrenie súd nevykonáva dokazovanie, ale postačuje mať osvedčené rozhodné skutočnosti. Zisťovanie a

preukazovanie týchto skutočností tak v konkrétnom prípade presahujú hranice osvedčovania v procese rozhodovania súdu o neodkladnom opatrení. Okresný súd tak vo zvyšku návrh matky zamietol. Len samotné osvedčené skutočnosti nepostačovali na to, aby rozhodol vo veci samej. Ďalej uviedol, že o trovách konania okresný súd bude rozhodovať vo veci samej.

13. Proti tomuto uzneseniu, a to výroku IV., v zákonnej lehote podala odvolanie navrhovateľka z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Uviedla, že v návrhu na rozvod a úpravu práv a povinností k maloletým dcéram sa okrem iného domáhala vydania neodkladného opatrenia, ktorým by súd otcovi maloletých detí nariadil obmedzenia v podobe zákazu priblíženia sa a zákazu kontaktovania maloletých detí. Poukázala na to, že v návrhu zdôvodnila všetky skutočnosti, pre ktoré uvedené obmedzenie voči otcovi maloletých detí žiada a ktoré spočívali hlavne v jeho závislosti na návykových látkach a z nej plynúceho násilného a ponižujúceho správania sa odporcu - otca (ďalej „odporca“ alebo „otec“) voči jej osobe, ktorého svedkami boli takmer vždy aj maloleté deti. Podľa navrhovateľky okresný súd konštatoval, že vo veci návrhu dostatočne osvedčila skutočnosti pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia detí do jej osobnej starostlivosti a svoje rozhodnutie o tejto časti neodkladného opatrenia oprel o zdravý duševný a sociálny vývin, ako aj o opodstatnenú ochranu práv a záujmov detí. V rovnakej rovine sa vysporiadal vo svojom odôvodnení aj s neodkladným opatrením v časti, v ktorej žiadala, aby otca maloletých detí zaviazal dočasne uhrádzať výživné na maloleté deti. V časti, v ktorej žiadala dočasne o vydanie neodkladného opatrenia v podobe zákazu styku s maloletými deťmi a zákaz ich kontaktovania do rozhodnutia vo veci samej, okresný súd zamietol z dôvodu, že dostatočne neosvedčila túto potrebu, v ktorej súvislosti citovala časť z odsekov 13. a 8. odôvodnenia napadnutého uznesenia. Vzhľadom na popísané skutočnosti a priložené listinné dôkazy sa navrhovateľka domnievala, že okresný súd nesprávne posúdil právny stav, keď na jednej strane mal z priložených listinných dôkazov osvedčenú potrebu zveriť deti do jej osobnej starostlivosti a rovnako dočasne zaviazat' otca maloletých detí k plneniu vyživovacej povinnosti, no na strane druhej nemal za osvedčené skutočnosti zakladajúce dočasný zákaz styku s maloletými deťmi. Navrhovateľka na preukázanie - osvedčenie ňou uvádzaných skutočností doložila okrem svojich vyjadrení aj všetky dostupné listinné dôkazy, hlavne rozhodnutia súdu v Maribore, ktorým zakázal otcovi detí priblížiť sa k nej i deťom, ktorému predchádzalo násilné správanie voči nej, ako aj trestný rozsudok súdu v Maribore, ktorým odsúdil menovaného za skutok, ktorého sa voči nej dopustil. Vzhľadom k tomu, že nemala finančné prostriedky na realizáciu úradného prekladu, ktoré by stáli bežne 600,- Eur, rozhodla sa pre verifikáciu ňou uvedeného prekladu práve v podobe vlastnoručne podpísaného čestného vyhlásenia o tom, že preložila text zo slovinského jazyka do slovenčiny podľa jej najlepšieho vedomia a svedomia s dodatkom, že niekoľko rokov žila v Slovinsku a je schopná takéhoto relevantného prekladu, napriek čomu okresný súd tieto dokumenty nepovažoval za relevantné, opierajúc sa práve o dôvod absencie úradných prekladov. Takáto právna úvaha podľa navrhovateľky neobstoí, a to nielen s prihliadnutím na účel neodkladných opatrení, ale ani v kontexte požadovaného osvedčenia skutočností, na základe ktorých odôvodňuje svoj nárok na ochranu maloletých detí. Mala za to, že účelom neodkladných opatrení je práve okamžite zabrániť porušovaniu alebo ohrozovaniu dotknutých práv za súčasnej potreby osvedčenia naliehavosti a nevyhnutnosti tejto potreby. Podľa navrhovateľky vyznieva protichodne to, že na jednej strane okresný súd považoval na základe jej tvrdení a predložených dokladov za osvedčenú skutočnosť, že otec detí sa k nej správal hrubo a agresívne a na druhej strane nepovažoval za nanajvyš pravdepodobné, že v ich domácnosti dochádzalo k domácemu násiliu, ktorým trpeli aj deti, v dôsledku čoho potom nevzhladol potrebu ochrany detí vydaním čo i len dočasného zákazu priblíženia a kontaktovania sa zo strany otca, čo považovala za pochybenie súdu. Poznamenala, že v zmysle rozhodovacej činnosti sa predpokladá, že osvedčenie (predpoklad dôvodnosti) si súd môže zaobstarat' aj z vlastnej iniciatívy, čo by v danom prípade mohlo byť overenie uvedených skutočností, napr. na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny na Slovensku alebo telefonátu na príslušný súd v Maribore. Bola názoru, že ju okresný súd nad rámec zákonom predpokladanej osvedčovacej povinnosti sankcionoval neúspechom návrhu za to, že v dôsledku svojej nepriaznivej finančnej situácie, pre ktorú nebola schopná doložiť úradné preklady súdnych rozhodnutí zo Slovinska, dospel k záveru, pre ktoré nevydal dočasné neodkladné opatrenie, čím maloleté deti vystavil reálnej hrozbe z možného ohrozenia duševného alebo fyzického výkonu. V súvislosti so zákazom styku s maloletými deťmi navrhovateľka poukázala na to, že maloleté deti majú po prežitých situáciách, v ktorých sa správal menovaný nielen k nej ale i k ním hrubo a násilne hrozivé spomienky vyvolávajúce neprítomné pocity, už zo samotného vizuálneho kontaktu s otcom. Aj tieto vyjadrenia okresný súd nebral do úvahy a označil jej návrh v tejto časti za nedôvodný. Za týchto okolností poznačených hrubým správaním otca maloletých detí by podľa jej názoru nedošlo k pretrhnutiu väzieb ako uvádza okresný súd v odôvodnení, pretože k uvedenému došlo práve okamihom, kedy menovaný

opomenul svoje rodičovské správanie sa a naopak, v tejto súvislosti by došlo i k legitímnej ochrane pred jeho ďalším negatívnym spôsobením. Okresný súd mal za osvedčené dôvody jej odchodu, a to správanie sa manžela, agresia, drogy, alkohol, vyhrážky, v nadväznosti na rozsudok Okresného súdu v Maribore, pričom z povahy veci je zrejmé, že takéto správanie ohrozuje aj deti samotné. Bola názoru, že uvedený postup a samotné rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu na neodkladné opatrenie v časti zákazu styku a kontaktovania detí zo strany ich otca, by mohlo byť nielen v rozpore so Zákom o rodine, ale aj v rozpore s ustanoveniami Dohovoru o právach dieťaťa OSN zo dňa 20.11.1989, konkrétne Článku 3 odsek 1, 2, Článku 19 odsek 1 a nezodpovedá ani princípom ochrany všeobecných práv priznaných v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Mala za to, že vydanie ňou navrhovaného neodkladného opatrenia v podobe obmedzenia otca maloletých detí spočívajúceho v zákaze ich kontaktovania a zákaze priblíženia k nim, by bolo viac ako opodstatnené a v plnom rozsahu korešponduje aj opatreniam Európskeho súdu pre ľudské práva a ním sledovaného najlepšieho záujmu maloletých detí. Mala za to, že v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia dostatočne osvedčila splnenie všetkých podmienok pre vydanie ňou navrhovaných neodkladných opatrení vrátane toho, ktoré spočíva v zákaze styku otca maloletých detí s malými deťmi. Navrhla uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku IV. zmeniť v zmysle petitu odvolacieho návrhu.

14. K doručenému odvolaniu navrhovateľky (manželky) sa písomne vyjadril Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, odbor sociálnych vecí a rodiny, v podaní zo dňa 16.03.2023 (č.l. 76 spisu), ktorý k napadnutému výroku IV. uznesenia okresného súdu uviedol, že sa nevie objektívne vyjadriť.

15. Postupom okresného súdu, a to podaním zo dňa 18.04.2023 bolo odvolanie navrhovateľky doručené odporcovi (manželovi, otcovi maloletých detí) s možnosťou sa k nemu 10 dní od doručenia písomne vyjadriť spolu s úradnými prekladmi písomností, a to doručovaním písomnosti prostredníctvom dožiadaného súdu v Slovenskej republike (č.l. 150 spisu v spojení s doručenkou na č.l. 200 spisu), na ktoré nebolo reagované.

16. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) na základe podaného odvolania navrhovateľky - manželky (matky maloletých detí) preskúmal uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku IV. za aplikácie ust. § 65, § 66 CMP postupom bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené podmienky pre nariadenie pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario, ak nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžadovalo si to dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky (manželky, matky maloletých detí) nie je dôvodné, preto uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku IV. potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP. Uznesenie okresného súdu vo výrokoch I., II. a III. zostalo nedotknuté. Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na skutočnosti vyplývajúce z obsahu spisu, odôvodnenie viažuce sa k preskúmanému odvolaním napadnutému výroku IV. uznesenia i argumenty navrhovateľky (manželky, matky maloletých detí) bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne uzavrel, že nemal osvedčený skutkový stav, v dôsledku ktorého by bolo nevyhnutné bezodkladne upravovať vzťahy medzi maloletými deťmi a otcom maloletých detí neodkladným opatrením tak, že sa otcovi zakáže v zmysle návrhu matky približovať sa k maloletým deťom na vzdialenosť menšiu ako 10 m a kontaktovať ich akýmkoľvek spôsobom.

18. Krajský súd poukazuje na to, že zákonná úprava konania o neodkladných opatreniach (§ 324 a nasl. CSP v spojení s § 2 ods. 1 CSP) vyžaduje na nariadenie neodkladného opatrenia ako formy procesnej ochrany v konaniach súdu o starostlivosti o maloletých zásadne potrebu bezodkladne upraviť pomery účastníkov (§ 325 ods. 1 CSP). Osobitnej povahy tohto procesného inštitútu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla rozhodne bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Žiadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva (a pre krátkosť času ani zvyčajne nemôže) a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli hodnoverne osvedčené (§ 326 ods. 1 CSP).

19. Základnými predpokladmi pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré súd musí skúmať, je teda hodnoverné osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi a skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, že neodkladným opatrením, pokiaľ bude mať dočasný charakter,

nebude vytvorený nenávratný stav, že právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia účastníkov neprímeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah.

20. Súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu priblíženia sa k maloletým deťom a nekontaktovania ich výkonom IV. zamietol v podstate z dôvodu, že navrhovateľkou uvádzané skutočnosti nasvedčujúce o agresívnom správaní otca maloletých detí voči nej ako matke maloletých detí a manželke osvedčil vážne narušené vzťahy rodičov maloletých detí, avšak nebolo osvedčené žiadne trestné oznámenie zo strany matky maloletých detí vo vzťahu k maloletým deťom. Odôvodnenie napadnutého uznesenia nevykazuje závažné nedostatky a umožňuje na základe zisteného skutkového stavu ustáliť, že záver súdu prvej inštancie o neopodstatnenosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu otcovi priblížiť sa k maloletým deťom a nekontaktovať ich, je správny.

21. Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vznikne tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jej osobnej starostlivosti. Pretože rodičovské práva a povinnosti k deťom sa riadia v zásade princípom ekvivalencie, zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované a rozhodnutie o osobnej starostlivosti zásadne nemôže zasahovať do ich výkonu. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na Článok 41 odsek 4 Ústavy SR, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V Dohovore o právach dieťaťa v Článku 18 odsek 1 je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pritom záujem dieťaťa. V tomto smere možno odkázať aj na Článok 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv aj základných slobôd, z ktorého vyplýva pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktuálne k udržiavaniu obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Dosiachnutie cieľa, ktorý toto ustanovenie sleduje, môže byť výrazne ohrozené, ak sa druhému rodičovi zakáže alebo podstatne obmedzí styk s dieťaťom, ktorý je základom toho, aby medzi nimi vzniklo, uchovalo sa, či rozvíjalo prirodzené puto. Právo styku a zásady aj jeho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov (Gogulu vs. Nemecko) a že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne, slobodne, bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča (Hansenova vs. Turecko). Zákon o rodine uprednostňuje dohodu rodičov o výkone rodičovských práv a povinností, pričom rozhodnutie o styku je nevyhnutné len v prípade, ak rodičia nie sú schopní dohodnúť sa na jeho úprave. Výnimkou zo všeobecných pravidiel o povinnosti dbať na kontakt rodičov s dieťaťom je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasne stretávanie sa s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané, pričom ide o výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolá potrebu obmedziť prirodzený kontakt s jeho rodičom. Jediným kritériom pre vyslovenie obmedzenia alebo zákazu styku je aktuálna nevyhnutnosť takéhoto opatrenia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva. Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom predstavuje vážny zásah aj do práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa. Každý takýto zásah musí byť preto náležite odôvodnený, pretože zákaz styku môže viesť k ochladeniu citových väzieb medzi rodičom a dieťaťom a narušeniu vzájomných vzťahov, pretože sa ním rodičovi (a dieťaťu) celkom odoberá právo spoločne sa stykať, a to akýmkoľvek spôsobom. Je zrejmé, že takýto zásah do rodiny môže byť opodstatnený len vo výnimočných prípadoch, spravidla vtedy, keď oprávnený rodič by styk s maloletým dieťaťom zneužíval takým spôsobom, že to má priamy negatívny vplyv na zdravý vývin maloletého dieťaťa. Ak rodič nezneužil svoju rodičovskú zodpovednosť, zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom, potom podľa názoru odvolacieho súdu nie je namieste. Pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti (§ 38 ods. 1 Zákona o rodine), niet dôvodu na to, aby rodičovi, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, bol styk s ním zakázaný (primerane uznesenie Ústavného súdu ČR sp.zn. III. ÚS 438/05).

22. Pri rozhodovaní o starostlivosti o maloleté deti treba vychádzať z predpokladu, že záujmom dieťaťa je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov, pričom pojem „v starostlivosti oboch rodičov“ sa vykladá vzhľadom na všetky okolnosti posudzovanej veci so zohľadnením najlepšieho záujmu dieťaťa s ohľadom aj na práva a povinnosti rodičov podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa.

23. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že okresný súd sa zaoberal otázkou, či sú splnené podmienky pre uloženie zákazu otcovi priblíženia sa k maloletým deťom a nekontaktovania sa s nimi, a

to za stavu, že výrokom I. boli maloleté deti A. V. a K. V. dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky. Vychádzal pritom v podstate len zo skutkových tvrdení matky, ktoré podoprela listinami, a to listinami v slovinskom jazyku bez úradného prekladu. Pokiaľ aj matka maloletých detí v podanom odvolaní tvrdila, že doložila čestné prehlásenie, ktorým verifikovala svoj preklad úradných listín Okresného súdu v Maribore pod zn. II. 249/26/2020, II.K/2658/2020, tak je potrebné súhlasiť s okresným súdom, že išlo o listiny bez úradného prekladu, pričom len samotná okolnosť, že navrhovateľka - manželka žila v Slovinsku a ovláda tento jazyk, nebola postačujúcou. Zároveň z týchto doložených rozhodnutí Okresného súdu v Maribore je zrejmé, že tieto boli datované 30. aprílom 2020 a 12. októbrom 2021 a viazali sa k osobe navrhovateľky - matky maloletých detí. Pokiaľ aj okresný súd v odseku 8. odôvodnenia napadnutého uznesenia v spojení s odsekom 11. odôvodnenia, mal za osvedčené, že tu bola daná naliehavá potreba úpravy pomerov, tak tento záver sa viazal k výroku I. napadnutého uznesenia týkajúceho sa dočasného zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa s maloletými deťmi presunula v apríli 2022 na územie Slovenskej republiky a zabezpečuje starostlivosť a začlenenie detí do nového stabilného prostredia, pričom otec žije momentálne v Slovinskej republike. Vo vzťahu k matkou navrhovanému zákazu priblíženia sa a kontaktovania otca s maloletými deťmi však matka okrem doložených listín - súdnych rozhodnutí neosvedčila tvrdenú reálnu hrozbu, že „...sa nás bude snažiť odporca z uvedeného prostredia vytrhnúť so snahou naplniť svoje vyhrážky o tom, že detí nevidím.“ Naopak matkou v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia k tejto časti tvrdený stav osvedčil to, že došlo k vážnemu narušeniu vzťahu rodičov maloletých detí, avšak tvrdené násilné správanie otca, vyhrážky vo vzťahu k maloletým deťom osvedčené nebolo. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť práve časové obdobie, keď matka spolu s maloletými deťmi od apríla 2022 je na území Slovenskej republiky, v návrhu uviedla, že otec detí videl osobne v lete roku 2022, ktoré stretnutie umožnila na verejnosti a bolo spojené s vyhrážkami, pričom návrh na nariadenie neodkladného opatrenia (v rámci konania o veci samej) bol podaný až 01.02.2023, teda navrhovateľka neosvedčila bezodkladnosť úpravy pomerov k času rozhodnutia okresného súdu (keď § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie), teda neosvedčila také skutočnosti, ktoré by vylučovali otca z realizácie jeho práv, a teda bolo by namieste vo vzťahu k maloletým deťom vyjadriť zákaz priblíženia sa a kontaktovania s nimi. Ak matka v odvolaní vo vzťahu k záverom okresného súdu práve zdôrazňovala útoky otca k jej osobe s dôsledkom na maloleté deti, tak vo vzťahu k maloletým deťom toto svoje tvrdenie tak, ako správne vyjadril okresný súd, neosvedčila. Okresný súd správne konštatoval, že tvrdené násilné správanie otca voči maloletým deťom, bolo založené iba na vyjadrení matky bez relevantného a objektívneho podporení inými skutočnosťami. Okresný súd správne vyjadril aj to, že rozhodnutie o zákaze styku rodiča s dieťaťom by malo byť výsledkom riadneho dokazovania na základe vážnych dôvodov, pričom jediným záujmom je relevantný záujem dieťaťa a nie osobný záujem rodiča.

24. Pokiaľ išlo o potrebu bezodkladného zásahu súdu v podobe zákazu priblíženia sa k maloletým deťom a nekontaktovania sa s nimi otcom, tak táto navyiac nebola daná aj preto, že matka ani netvrdila, že by sa otec s maloletými deťmi aktuálne stretával, nič nenaznačuje, že by matku o stretávanie sa a kontaktovanie sa s maloletými deťmi žiadal, prípadne, že by mal v úmysle využiť alebo, že by už využil ktorýkoľvek z prostriedkov, ktorý by mohol viesť k tomu, aby sa styk s maloletými deťmi realizoval.

25. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v štádiu konania o nariadenie neodkladného opatrenia, vec správne vo vzťahu k napadnutému výroku IV. posúdil, čo znamená, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti týkajúcej sa zákazu priblíženia sa k maloletým deťom a nekontaktovania ich bol zamietnutý v súlade s § 328 ods. 1 CSP, a preto odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku IV. ako v tomto výroku vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

26. Krajský súd zvýrazňuje, že zhodnotenia prijaté v tomto rozhodnutí sa vzťahujú len pre štádium konania o nariadenie neodkladného opatrenia

27. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že tvrdenia a podozrenia vyjadrené matkou v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a ňou tvrdené prípadné dopady na zdravý vývoj maloletých detí, budú musieť byť nevyhnutne predmetom riadneho dokazovania pred súdom prvej inštancie v konaní vo veci samej o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, v rámci ktorého matka žiadala pozbaviť otca maloletých detí výkonu rodičovských práv. Po dôslednom zistení skutočného stavu veci bude úlohou prvoinštančného súdu vyhodnotiť

pravdepodobnosť trvania a intenzitu matkou tvrdenej hrozby a v závislosti od toho prijať i adekvátne opatrenia.

28. O trovách odvolacieho konania nebolo rozhodované, keďže išlo o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaný v rámci začatého konania vo veci samej, o ktorých trovách bude rozhodovať okresný súd v konečnom rozhodnutí, ktorým sa konanie končí podľa ust. § 58 ods. 1 CSP.

29. Nedotknutým zostalo uznesenie okresného súdu v odvolaní nenapadnutých výrokoch I., ktorým boli dočasne zverené maloleté deti do osobnej starostlivosti matky, vo výroku II. a III. o povinnosti otca platiť na výživu maloletého dieťaťa K. V. a maloletej A. V.. Opätovne zdôrazňuje odvolací súd, že aktuálne rozhodnutie krajského súdu v žiadnej časti neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej, ktoré bude vydané až po vykonaní riadneho dokazovania, resp. po náležitom zistení skutočného stavu veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
 - c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.
- Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne

posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.